

Analyze the Relationship Between Monetary Policy and the Economics Growth of Lao PDR

Bouapheng SISANGA¹, Thongphanh CHANTHAVONE², Tongvang XIONGTOUA³

Economics Department, Faculty of Economics and Tourism, Souphanouvaong University, Lao PDR

¹**Correspondence:** Bouapheng SISANGA, Economics Department, Faculty of Economics and Tourism, Souphanouvaong University, Tel: +856 20 95 009 719, E-mail:

phengsisanga11@gmail.com

²Thongphanh CHANTHAVONE, Economics Department, Faculty of Economics and Tourism, Souphanouvaong University, Lao PDR

³Tongvang XIONGTOUA, Economics Department, Faculty of Economics and Tourism, Souphanouvaong University, Lao PDR

Submitted: June 05, 2024

Revised: July 10, 2024

Accepted: July 20, 2024

Abstract

This research study aims to analyze the relationship between monetary policy and the economic growth of the Lao PDR. The variables of the monetary policy include the loan interest rate (R) and the money supply (M2). This study focuses on analyzing the relationship with regression model, short-run correlation by the VECM model, long-run relationship (Cointegration) and analysis of cause and effect by the granger method.

The research results show that: the analysis of the regression model show that the loan interest rate (LnR) has a negative effect on the economic growth of the Lao PDR with a statistical significance level of 0.05. For the money supply (LnM2) has no effect on the economic growth of the Lao PDR. For the short-run relationship analysis, it was found that the loan interest rate (LnR) has a relationship with the economic growth of Lao PDR with a statistical significance level of 0.01. For money supply (LnM2) there is no relationship with the economic growth of Lao PDR as well as the analysis in the regression model. For the results of the long-run relationship, it was found that both loan interest rates and money supply have no relationship with economic growth. The analysis of the cause and effect relationship, it was found that only the loan interest rate has an effect on the economic growth of the Lao PDR.

Keywords: Relationship, Monetary policy, Economics growth

1. ພາກສະເໜີ

ຕະຫຼອດໄລຍະແຕ່ປີ 1975 ເປັນຕົ້ນມາ ພັກ ແລະ ລັດຖະບານແຫ່ງ ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ (ສປປ ລາວ) ໄດ້ເລັ່ງໃສ່ 2 ໜ້າທີ່ຍຸດທະສາດ ຄື: ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ສ້າງສາພັດທະນາປະເທດຊາດ. ຈາກການໃຊ້ລະບົບເສດຖະກິດແບບລວມສູນ ແຕ່ປີ 1975 ເຖິງປີ 1985 ແລະ ໄດ້ມີການປະຕິຮູບລະບົບເສດຖະກິດຕະຫຼາດ ໃນປີ 1986 ເຊິ່ງໄດ້ນຳໃຊ້ ນະໂຍບາຍຈິນຕະນາການໃໝ່ (NEM: New Economic Mechanism) ໂດຍການສົ່ງເສີມຄວາມສຳພັນທາງເສດຖະກິດກັບຕ່າງປະເທດຫຼາຍຂຶ້ນ ເຮັດໃຫ້ປະເທດເຮົາໄດ້ກ້າວເຂົ້າສູ່ການຂະຫຍາຍຕົວດ້ວຍຈັງຫວະໄວ, ຕໍ່ເນື່ອງ

ແລະ ທ່ຽງທຳ ສິ່ງຜົນໃຫ້ ສປປ ລາວ ມີອັດຕາການຈະເລີນເຕີບໂຕທາງເສດຖະກິດໂດຍສະເລ່ຍ ປີລະ 7%-8%. ຈາກນະໂຍບາຍທີ່ຊັດເຈນຂອງພັກ ແລະ ລັດຖະບານ ສປປ ລາວ ທີ່ປັບໂຄງສ້າງທາງເສດຖະກິດຂອງປະເທດຈາກເດີມທີ່ເພິ່ງພາກກະສິກຳພຽງຢ່າງດຽວໄປສູ່ການສະໜັບສະໜູນໃຫ້ປະເທດຕ່າງໆເຂົ້າມາລົງທຶນດ້ານອຸດສາຫະກຳການກະເສດ ແລະ ອຸດສາຫະກຳແປຮູບ ເພື່ອເພີ່ມມູນຄ່າສິນຄ້າກະສິກຳຂຶ້ນ. ນອກຈາກນີ້ ສປປ ລາວ ຍັງໄດ້ສ້າງຕັ້ງຕະຫຼາດຫຼັກຊັບ ເຮັດໃຫ້ເກີດການໝູນວຽນຂອງສະພາບຄ່ອງທາງການເງິນ ແລະ ເງິນສຳຮອງຂອງປະເທດທີ່ເພີ່ມສູງຂຶ້ນ ເຊິ່ງເປັນປັດໄຈສຳຄັນທີ່ເຮັດໃຫ້ປະເທດເຮົາມີສະຖຽນລະພາບທາງການເງິນ ເປັນປະເທດທີ່ມີສັກກາຍະພາບດ້ານການ

ລົງທຶນທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມສົນໃຈຈາກປະເທດຕ່າງໆເພີ່ມຫຼາຍຂຶ້ນ (ວາລະສານ ກອມມູນິດ, 2024).

ໃນປັດຈຸບັນນີ້ ສປປ ລາວໄດ້ຮັບການພັດທະນາຂຶ້ນຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ ແລະ ໄວວາ ບໍ່ວ່າທາງດ້ານພື້ນຖານໂຄງລ່າງ, ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ, ການຄ້າ ແລະ ການລົງທຶນ. ສະພາບເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ ແມ່ນກຳລັງຢູ່ໃນທ່າກ້າວນັບຕັ້ງແຕ່ໄດ້ມີການຫັນປ່ຽນທາງດ້ານເສດຖະກິດໃນປີ 1986 ພາຍໃຕ້ກົນໄກເສດຖະກິດໃໝ່ໄດ້ປ່ຽນຈາກເສດຖະກິດແບບລວມສູນ ແລະ ມີແຜນການມາເປັນລະບົບເສດຖະກິດຕະຫຼາດແບບເປີດກວ້າງນະໂຍບາຍ ໃນການພົວພັນກັບຕະຫຼາດໂລກພາຍນອກ ເຊິ່ງໄດ້ຖືກຈັດຕັ້ງປະຕິບັດເພື່ອສົ່ງເສີມ ແລະ ດຶງດູດເອົາການລົງທຶນໂດຍກົງຂອງຕ່າງປະເທດ, ການປ່ຽນແປງເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ສ້າງເງື່ອນໄຂອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ການພັດທະນາເສດຖະກິດພາຍໃນຢ່າງມີເປົ້າໝາຍ (ວາລະສານ ກອມມູນິດ, 2024)

ປີ 2000 ເປັນປີທີ່ ສປປ ລາວ ພວມກ້າວເຂົ້າສູ່ຕອນຕົ້ນຂອງສະຕະວັດທີ 21 ອັນແມ່ນສັດຕະວັດແຫ່ງການແຂ່ງຂັນກັນດ້ານວິທະຍາສາດ ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີທີ່ທັນສະໄໝຂຶ້ນສູ່ລະດັບສູງພ້ອມທັງເປັນສັດຕະວັດແຫ່ງຄວາມຮ່ວມມືທາງດ້ານການຄ້າ ແລະ ການລົງທຶນ ແລະ ເສີມສ້າງໄມຕິຈິດມິດຕະພາບລະຫວ່າງປະເທດ. ຄຽງຄູ່ກັນນີ້ປີ 2000 ຍັງມີຄວາມໝາຍເລິກເຊິ່ງຕໍ່ການພັດທະນາເສດຖະກິດ, ຢູ່ສປປ ລາວ ເຊິ່ງໄດ້ປະຕິບັດແຜນພັດທະນາເສດ ຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດຄັ້ງທີ IV. ໃນປີ 2000 ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດຂອງ ສປປ ລາວໄດ້ສືບຕໍ່ຂະຫຍາຍຕົວ ເຊິ່ງລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນ (GDP) ແມ່ນເພີ່ມຂຶ້ນເປັນ 5.7% ເຊິ່ງໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນລື່ນຄາດ ໝາຍທົ່ວໄວ້ 0.7% ໃນປີ (1999) ໂຄງປະກອບລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນຂອງ ສປປ ລາວ ມີຂະແໜງກະສິກຳເປັນ ຕົ້ນຕໍ ເຊິ່ງກວມເອົາ 52.9%, ຂະແໜງອຸດສາຫະກຳກວມເອົາ 22.82%, ຂະແໜງບໍລິການ 24.27% (ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ, 2000). ມາປີ 2005 ເຖິງວ່າຈະໄດ້ຮັບຜົນກະທົບຈາກສະພາບແວດລ້ອມພາຍນອກແຕ່ເສດຖະກິດຂອງ ສປປ

ລາວກໍຍັງຂະຫຍາຍຕົວໄດ້ເຖິງ 7.3%, ໃນນັ້ນຂະແໜງອຸດສາຫະກຳ ແມ່ນໄດ້ຂະຫຍາຍຕົວກວ່າຂະແໜງອື່ນ ເຊິ່ງມີອັດຕາການຂະຫຍາຍຕົວເທົ່າກັບ 16%, ຂະແໜງກະສິກຳ 2.5% ແລະ ຂະແໜງບໍລິການ 6.7%, ປີ 2010 ເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວຂະຫຍາຍຕົວໃນລະດັບ 8.1% ໃນປີ 2010 ເຊິ່ງເພີ່ມຂຶ້ນຈາກ 7.5% ໃນປີ 2009 ຖ້າທຽບໃສ່ບັນດາປະເທດໃນພາກພື້ນ ແລະ ບັນດາປະເທດເພື່ອນບ້ານເຫັນວ່າ ເສດຖະກິດລາວຂະຫຍາຍຕົວໃນອັດຕາທີ່ສູງພໍສົມຄວນ, ຈາກສະພາບແວດລ້ອມຂອງເສດຖະກິດໂລກເປັນປັດໄຈຕົ້ນຕໍທີ່ເຮັດໃຫ້ເສດຖະ ກິດຂະຫຍາຍຕົວສູງ ແມ່ນຍ້ອນການລົງທຶນຂອງພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນ, ຂະແໜງອຸດສາຫະກຳ 25.6% ເຊັ່ນ: ໄຟຟ້າ, ຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່, ຂະແໜງບໍລິການ 20.67% ກໍ່ຂະຫຍາຍຕົວເຊັ່ນດຽວກັນ ແລະ ຂະແໜງກະສິກຳ 10.61%, ປີ 2015 ອັດຕາການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ ແມ່ນມີລັກສະນະຊ້າລົງຈາກ 7.8% ໃນປີ 2014 ມາເປັນ 7.6%.

ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມເສດຖະກິດຂອງປະເທດກໍສືບຕໍ່ຂະຫຍາຍຕົວ ເຊິ່ງໃນນັ້ນຂະແໜງທີ່ຂະຫຍາຍຕົວຫຼາຍກວ່າໝູ່ແມ່ນຂະແໜງບໍລິການ, ຮອງລົງມາອຸດສາຫະກຳເນື່ອງຈາກວ່າລາຄານໍ້າມັນຫຼຸດລົງແຕ່ລາຄາສະບຽງອາຫານ ແມ່ນເພີ່ມຂຶ້ນ, ປີ 2020 ຊຶ່ງເປັນປີສຸດທ້າຍຂອງແຜນການ 5 ປີ ຄັ້ງທີ VIII ເສດຖະກິດແຫ່ງຊາດສືບຕໍ່ຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ສະເລ່ຍ ຢູ່ໃນລະດັບ 5.8% ຕໍ່ປີ, ເຊິ່ງປີ 2016: 7.02%, ປີ 2017: 6.85%, ປີ 2018: 6.29%, ປີ 2019: 5.46% ແລະ ໃນປີ 2020 ແມ່ນຂະຫຍາຍຕົວ 3.28% (ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ, 2021). ປັດໄຈທີ່ຊຸກຍູ້ການຂະຫຍາຍຕົວເສດຖະກິດສ່ວນໃຫຍ່ມາຈາກຂະແໜງອຸດສາຫະກຳ ໂດຍສະເພາະ ໃນຂະແໜງພະລັງງານໄຟຟ້າ ແລະ ການກໍ່ສ້າງ, ສຳລັບຂະແໜງບໍລິການການຂາຍຍົກ-ຂາຍ ຍ່ອຍ, ການເງິນ ແລະ ປະກັນໄພມີການຂະຫຍາຍຕົວດີ ແຕ່ການປະກອບສ່ວນຕໍ່ເສດຖະກິດບໍ່ສູງ ແລະ ປີ 2022 ເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ ແມ່ນຢູ່ໃນໄລຍະຟື້ນຟູຈາກຜົນກະທົບຂອງການແຜ່ລະບາດຂອງ

ພະຍາດໂຄວິດ-19 ໂດຍໄດ້ຮັບແຮງໝູນຂອງການເປີດປະເທດຢ່າງເປັນທາງການ ແລະ ການສຸມການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດວາລະແຫ່ງຊາດວ່າດ້ວຍການແກ້ໄຂຄວາມຫຍຸ້ງຍາກທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ການເງິນ (2021-2023) ໂດຍສະເພາະ ການຊຸກຍູ້ການຜະລິດເປັນທ່າແຮງ ເພື່ອທົດແທນການນຳເຂົ້າ, ສົ່ງເສີມການສົ່ງອອກ ເຊິ່ງໄດ້ສ້າງເງື່ອນໄຂໃຫ້ GDP ໃນປີ 2022 ຂະຫຍາຍຕົວຂອງລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນ (GDP) ໃນປີ 2022 ຂະຫຍາຍຕົວໃນລະດັບ 4.4% ຈາກ 3.48% ໃນປີ 2021 (ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ, 2022).

ຄວາມສຳຄັນຂອງນະໂຍບາຍເງິນຕາ ຕໍ່ກັບການພັດທະນາເສດຖະກິດຂອງປະເທດທີ່ກຳລັງພັດທະນາ, ເຊິ່ງເຫັນວ່າ ປະເທດທີ່ກຳລັງພັດທະນາຈະປະສົບກັບບັນຫາເລື່ອງການຂາດແຄນປັດໄຈທຶນເພາະລາຍໄດ້ແຫ່ງຊາດຕໍ່ຫົວຄົນຂອງປະຊາຊົນຢູ່ໃນລະດັບຕໍ່າ ລາຍໄດ້ສ່ວນໃຫຍ່ຂອງປະຊາຊົນຖືກໃຊ້ເພື່ອການບໍລິໂພກໃນສັດສ່ວນທີ່ສູງ ເມື່ອທຽບໃສ່ການອອມ ສິ່ງຜົນເຮັດໃຫ້ລະດັບການອອມພາຍໃນປະເທດບໍ່ພຽງພໍກັບຄວາມຕ້ອງການລົງທຶນໃນປະເທດ. ເພາະສະນັ້ນ, ຈຶ່ງຕ້ອງໄດ້ອາໄສເງິນລົງທຶນຈາກທັງພາຍໃນ ແລະ ພາຍນອກ ເພື່ອເຕີມເຕັມການລົງທຶນໃນປະເທດໃນສ່ວນທີ່ຂາດຫາຍໄປ ເພື່ອຂະຫຍາຍການລົງທຶນໃນປະເທດ ສິ່ງຜົນໃຫ້ມີການຈ້າງງານ, ການບໍລິໂພກ, ການສົ່ງອອກສິນຄ້າ ແລະ ສິ່ງຜົນຕໍ່ການຈະເລີນເຕີບໂຕຂອງຜະລິດຕະພັນມວນລວມໃນປະເທດ (Sungkitboon, 2018). ພ້ອມກັນນັ້ນ, ນະໂຍບາຍເງິນຕາ ບໍ່ໄດ້ມາໃນຮູບແບບຂອງເມັດເງິນການລົງທຶນພຽງຢ່າງດຽວ ແຕ່ນະໂຍບາຍເງິນຕາ ຍັງມາພ້ອມກັບຄວາມຮູ້ດ້ານເຕັກໂນໂລຊີ, ການບໍລິຫານຈັດການ, ການພັດທະນາດ້ານທັກສະ ແລະ ບັນດາບົດຮຽນຕ່າງໆ ທາງດ້ານໂຄງສ້າງເສດຖະກິດ ເຊິ່ງຈະຊ່ວຍເພີ່ມສັກກະຍະພາບໃນການແຂ່ງຂັນ ແລະ ກະຕຸ້ນການຈະເລີນເຕີບທາງເສດຖະກິດຂອງປະເທດໄປໃນຂ້າງໜ້າ. ດ້ວຍເຫດຜົນນີ້ ນະໂຍບາຍເງິນຕາຈຶ່ງເປັນເຄື່ອງມືໜຶ່ງທີ່ມີບົດບາດສຳຄັນຕໍ່ກັບການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ມີຄວາມຈຳ

ເປັນທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ສຶກສາ ເພື່ອໃຫ້ຮູ້ເຖິງບັນຫາທີ່ຄ້າງຄາ ແລະ ວິທີການແກ້ໄຂຕ່າງໆທາງດ້ານວິຊາການ ສ້າງໃຫ້ເສດຖະກິດມີຄວາມເຕີບໂຕ ແລະ ປະເທດຊາດໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ເພື່ອສາມາດຕອບໂຈດກັບວິໄສທັດກັບແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມໃນໄລຍະ 10 ປີ (2016-2025) ຂອງລັດຖະບານແຫ່ງ ສປປ ລາວ (ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ, 2016).

ສະນັ້ນ, ຈຶ່ງສົນໃຈຢາກສຶກສາ ບັນຫາຄວາມສຳພັນລະຫວ່າງນະໂຍບາຍເງິນຕາກັບການຂະຫຍາຍຕົວເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ, ໂດຍມີຈຸດປະສົງການຄົ້ນຄວ້າແມ່ນ ວິເຄາະຄວາມສຳພັນລະຫວ່າງນະໂຍບາຍເງິນຕາກັບການຂະຫຍາຍຕົວເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ ແຕ່ປີ 2001-2022

2. ອຸປະກອນ ແລະ ວິທີການ

2.1 ເຄື່ອງມື ໃນການຄົ້ນຄວ້າ

ເຄື່ອງມືທີ່ໃຊ້ໃນການຄົ້ນຄວ້າຄັ້ງນີ້ ແມ່ນຈະບໍ່ໄດ້ໃຊ້ແບບສອບຖາມ ເນື່ອງຈາກຂໍ້ມູນທີ່ນຳມາໃຊ້ໃນການວິເຄາະຄັ້ງນີ້ ແມ່ນເປັນຂໍ້ມູນຂັ້ນສອງ ຫຼື ຂໍ້ມູນອານຸກົມເວລາ ກ່ຽວກັບຂໍ້ມູນຂອງນະໂຍບາຍເງິນຕາປະກອບມີ: ຂໍ້ມູນອັດຕາດອກເບ້ຍເງິນກຸ້ ແລະ ຂໍ້ມູນປະລິມານການສະໜອງເງິນ (M2) ແລະ ຂໍ້ມູນການຂະຫຍາຍຕົວເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ (ມູນຄ່າລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນຂອງ ສປປ ລາວ: GDP) ແຕ່ປີ 2001-2022.

2.2 ການເກັບກຳຂໍ້ມູນ ໃນການຄົ້ນຄວ້າ

ການເກັບກຳຂໍ້ມູນທີ່ນຳມາຄົ້ນຄວ້າຄັ້ງນີ້ເປັນຂໍ້ມູນຂັ້ນສອງ ທີ່ເປັນຂໍ້ມູນອະນຸກົມເວລາແຕ່ປີ 2001 ຫາ 2022 ເຊິ່ງຂໍ້ມູນ ນະໂຍບາຍເງິນຕາ ແມ່ນໄດ້ລວບລວມມາຈາກ ເວັບໄຊ ຂອງທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ (www.bol.gov.la) ແລະ ຂໍ້ມູນການຂະຫຍາຍຕົວ GDP ມາຈາກເວັບໄຊ ຂອງສູນສະຖິຕິແຫ່ງຊາດ (<https://www.lsb.gov.la/>).

2.3 ວິທີການວິເຄາະຂໍ້ມູນ

ວິທີການວິເຄາະຂໍ້ມູນມີຂັ້ນຕອນຄື: (1) ທົດສອບຄວາມນຶ່ງ (Unit Root test) ຂອງຂໍ້ມູນ, ແລະ ເລືອກ Lag

ທີ່ ເໝາະສົມຂອງແບບຈຳລອງ ແລະ (2) ວິເຄາະແບບຈຳລອງຖືກຖອຍດ້ວຍວິທີກຳລັງສອງນ້ອຍສຸດ, ວິເຄາະຄວາມສຳພັນໄລຍະສັ້ນດ້ວຍແບບຈຳລອງ VECM, ວິເຄາະຄວາມສຳພັນໄລຍະຍາວ ໂດຍໃຊ້ແບບຈຳລອງ Johansen and Juselius, ວິເຄາະຄວາມສຳພັນເຊິ່ງເຫດ ແລະ ຜົນດ້ວຍ Granger causality ໂດຍໃຊ້ໂປຼແກຼມທາງສະຖິຕິຄຳນວນຄ່າສະຖິຕິຕ່າງໆ ແລ້ວນຳເອົາຄ່າສະຖິຕິດັ່ງກ່າວ ມາອະທິບາຍຜົນຄວາມສຳພັນລະຫວ່າງ ຕົວປ່ຽນນະໂຍບາຍເງິນຕາ ແລະ ການຂະຫຍາຍຕົວເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ ເຊິ່ງມີວິທີການດັ່ງນີ້:

2.2.1 ການທົດສອບຄວາມນັ່ງຂອງຂໍ້ມູນ.

ຂໍ້ມູນປະລິມານເງິນ M2, ອັດຕາດອກເບ້ຍເງິນກູ້ (R) ແລະ ລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນຂອງ ສປປ ລາວ GDP ເປັນຂໍ້ມູນອະນຸກົມເວລາ, ຕາມຫຼັກການວິເຄາະຂໍ້ມູນທາງດ້ານເສດຖະກິດ ເມື່ອຂໍ້ມູນເປັນຂໍ້ມູນອະນຸກົມເວລາຕ້ອງໄດ້ນຳມາທົດສອບຄວາມນັ່ງ (Unit Root test) ກ່ອນ. ຖ້າຂໍ້ມູນມີລັກສະນະນັ່ງ (Stationary) ຈຶ່ງສາມາດນຳໄປວິເຄາະໄດ້ຕາມຈຸດປະສົງຂອງການສຶກສາ. ການທົດສອບຄວາມນັ່ງຂອງຂໍ້ມູນຄັ້ງນີ້ ແມ່ນໃຊ້ວິທີ Augmented Dickey-Fuller Test (ADF) ໂດຍໄດ້ກຳນົດ X_t ແທນບັນດາຕົວປ່ຽນທີ່ຈະນຳມາວິເຄາະຄື: M2, R ແລະ GDP.

2.2.2 ການວິເຄາະຄວາມສຳພັນໂດຍໃຊ້ແບບຈຳລອງຖືກຖອຍດ້ວຍວິທີກຳລັງສອງນ້ອຍສຸດ.

ການວິເຄາະສົມຜົນຖືກຖອຍ ເປັນວິທີທາງສະຖິຕິຢ່າງໜຶ່ງທີ່ໃຊ້ສຶກສາລັກສະນະຄວາມສຳພັນ ລະຫວ່າງຕົວປ່ຽນນະໂຍບາຍເງິນຕາ (ການສະໜອງເງິນ (M2) ແລະ ອັດຕາດອກເບ້ຍເງິນກູ້ (R)) ກັບການຂະຫຍາຍຕົວຂອງມູນຄ່າລວມຍອດຜະລິດຕະພັນມວນລວມ (GDP).

2.2.3 ການວິເຄາະຄວາມສຳພັນໄລຍະສັ້ນ

ການວິເຄາະຄວາມສຳພັນໄລຍະສັ້ນ ແມ່ນໄດ້ພັດທະນາຈາກວິທີຂອງ Granger causality (Granger, 1969) ມາທົດສອບແບບຈຳລອງ Vector error

correction model ເຊິ່ງເປັນການທົດສອບຫຼາຍຕົວປ່ຽນຢູ່ໃນສົມຜົນດຽວ ເຊິ່ງເປັນການທົດສອບຄວາມສຳພັນໃນໄລຍະສັ້ນ (Short-run) (Johansen & Juselius, 1990) ແລະ ທົດສອບຄວາມນັ່ງຂອງຄວາມຄາດເຄື່ອນຮ່ວມ (Error correction term) ເພື່ອກວດສອບການປັບຕົວເຂົ້າສູ່ຈຸດສົມດຸນໄລຍະຍາວ Engle ແລະ Granger (1987).

2.2.4 ການວິເຄາະຄວາມສຳພັນໄລຍະຍາວ

ການວິເຄາະຄວາມສຳພັນໄລຍະຍາວ ຂອງການໃຊ້ນະໂຍບາຍເງິນຕາ (ການສະໜອງເງິນ M2 ແລະ ອັດຕາດອກເບ້ຍ R) ກັບການຂະຫຍາຍຕົວເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ GDP ແມ່ນໃຊ້ວິທີການຂອງ Johansen ແລະ Juselius (Johansen & Juselius, 1990) ມີຂັ້ນຕອນ ຄື:

- (1) ກວດສອບຄວາມເໝາະສົມຂອງແບບຈຳລອງ
- (2) ກຳນົດຄ່າ Rank ຂອງ π ຫຼື ຈຳນວນເວັກເຕີຂອງຄວາມສຳພັນ Cointegration (r).

2.2.5 ການວິເຄາະຄວາມສຳພັນແບບເຫດ ແລະ ຜົນ (Granger causality)

ການວິເຄາະຄວາມສຳພັນແບບເຫດ ແລະ ຜົນດ້ວຍແມ່ນໃຊ້ເຄື່ອງມືຂອງ Granger Causality test (Granger, 1969)

3. ຜົນໄດ້ຮັບ

ຈາກການວິເຄາະຂໍ້ມູນ ເຫັນວ່າ: ອັດຕາດອກເບ້ຍເງິນກູ້ (LnR) ມີຄ່າສຳປະສິດເປັນລົບ ແລະ ປະຕິເສດສົມມຸດຖານ H_0 ທີ່ລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ 0.05 ສະແດງວ່າ ອັດຕາດອກເບ້ຍມີຜົນຕໍ່ກັບການຂະຫຍາຍຕົວເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ ໃນທາງກົງກັນຂ້າມ ດ້ວຍລະດັບຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ 0.05. ໝາຍຄວາມວ່າ ອັດຕາດອກເບ້ຍເພີ່ມຂຶ້ນ 1% ຈະສົ່ງຜົນໃຫ້ເສດຖະກິດມີການຂະຫຍາຍຕົວຫຼຸດລົງ 0.0281379%. ກົງກັນຂ້າມ ຖ້າອັດຕາດອກເບ້ຍຫຼຸດລົງ 1% ຈະສົ່ງຜົນໃຫ້ເສດຖະກິດມີການຂະຫຍາຍຕົວເພີ່ມຂຶ້ນ 0.0281379% ດ້ວຍລະດັບຄວາມເຊື່ອໝັ້ນ 95%. ສຳລັບປະລິມານການສະໜອງເງິນ (LnM2) ມີຄ່າສຳປະສິດເປັນບວກ ແລະ ຍອມຮັບສົມມຸດ

ຖານ H_0 ສະແດງວ່າ ປະລິມານການສະໜອງເງິນບໍ່ມີຜົນຕໍ່ກັບການຂະຫຍາຍຕົວເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ.

$LnGDP_{t-1}$ ມີຄວາມສໍາພັນໃນທິດທາງດຽວກັນກັບການຂະຫຍາຍຕົວຂອງເສດຖະກິດໃນປັດຈຸບັນຢ່າງມີໄລຍະສໍາຄັນທາງສະຖິຕິດ້ວຍລະດັບຄວາມສໍາຄັນ 0.01 ໝາຍຄວາມວ່າ ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງເສດຖະກິດ ໃນປີທີ່ຜ່ານມາເພີ່ມຂຶ້ນ ຫຼື ຫຼຸດລົງ 1% ກໍ່ຈະສົ່ງຜົນການຂະຫຍາຍຕົວຂອງເສດຖະກິດໃນປັດຈຸບັນເພີ່ມຂຶ້ນ ຫຼື ຫຼຸດລົງ 0.80565%. ສໍາລັບ LnR_{t-1} ມີຄວາມສໍາພັນໃນທິດທາງກົງກັນຂ້າມກັບການຂະຫຍາຍຕົວຂອງເສດຖະກິດດ້ວຍລະດັບຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ 0.01 ແລະ ເປັນໄປຕາມສົມມຸດຖານທີ່ຕັ້ງໄວ້ ໝາຍຄວາມວ່າ ຖ້າອັດຕາດອກເບ້ຍເງິນກູ້ໃນປີທີ່ຜ່ານມາເພີ່ມຂຶ້ນ 1% ຈະສົ່ງຜົນໃຫ້ເສດຖະກິດການຂະຫຍາຍຕົວ ໃນປີປັດຈຸບັນຫຼຸດລົງ 0.03711% ໃນທາງກັບກັນຖ້າອັດຕາດອກເບ້ຍເງິນກູ້ຫຼຸດລົງ 1% ກໍ່ຈະສົ່ງຜົນໃຫ້ເສດຖະກິດການຂະຫຍາຍຕົວ ໃນປີປັດຈຸບັນເພີ່ມຂຶ້ນ 0.03711% ດ້ວຍລະດັບຄວາມເຊື່ອໜັ້ນ 99%. ສໍາລັບ $LnM2_{t-1}$ ແມ່ນບໍ່ມີຜົນຕໍ່ກັບການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ ເນື່ອງຈາກຜົນການທົດສອບປະຕິເສດສົມຜົນຖານຫຼັດ.

ຄວາມສໍາພັນໄລຍະຍາວຂອງນະໂຍບາຍເງິນຕາກັບການຂະຫຍາຍຕົວເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ, ຜົນການທົດສອບ Cointegration ເຫັນໄດ້ວ່າ ທີ່ລະດັບ rank(0) ນັ້ນ ຄ່າ Trace statistic ມີຄ່ານ້ອຍກວ່າ Critical Value ທີ່ລະດັບຄວາມສໍາຄັນ 0.05, ໝາຍຄວາມວ່າ ຍອມຮັບສົມມຸດຖານຫຼັກ ທີ່ວ່າແບບຈໍາລອງບໍ່ມີຄວາມສໍາພັນໄລຍະຍາວ (ຕາຕະລາງທີ 3).

ອັດຕາດອກເບ້ຍເງິນກູ້ສົ່ງຜົນຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດ ດ້ວຍລະດັບຄວາມສໍາຄັນ 0.01 ໃນຂະນະທີ່ປະລິມານເງິນບໍ່ສົ່ງຜົນຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດ. ທັງການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດ (GDP) ບໍ່ສົ່ງຜົນຕໍ່ສິ່ງຜົນຕໍ່ປະລິມານເງິນ (M2) ແລະ

ອັດຕາດອກເບ້ຍເງິນກູ້ (R) ເນື່ອງຈາກຜົນການທົດສອບຍອມຮັບສົມມຸດຖານຫຼັກ.

4. ວິພາກຜົນ

ອັດຕາດອກເບ້ຍເງິນກູ້ມີຜົນຕໍ່ກັບການຂະຫຍາຍຕົວເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ ເຊັ່ນອັດຕາດອກເບ້ຍເພີ່ມຂຶ້ນຈະສົ່ງຜົນຕໍ່ກັບການຂະຫຍາຍຕົວເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ ຫຼຸດລົງ ແຕ່ອັດຕາດອກເບ້ຍຫຼຸດລົງຈະສົ່ງຜົນຕໍ່ກັບການຂະຫຍາຍຕົວເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ ເພີ່ມຂຶ້ນ ເຊິ່ງສອດຄ່ອງກັບບົດຄົ້ນຄວ້າຂອງ Hameed & Ume-amen (2011) ແລະ Ayub & Shah (2015) ພົບວ່າ ການຫຼຸດລົງຂອງອັດຕາດອກເບ້ຍກໍ່ມີສ່ວນທີ່ຊ່ວຍໃຫ້ເສດຖະກິດ ຂອງປະເທດປາກິດສະຖານ ເພີ່ມຂຶ້ນ, Khaysy & Gang (2017) ໄດ້ຢືນຢັນວ່າ ເມື່ອອັດຕາດອກເບ້ຍຫຼຸດລົງຈະສົ່ງຜົນໃຫ້ເສດຖະກິດມີການຂະຫຍາຍຕົວເພີ່ມຂຶ້ນ, Omotor (2007) ກໍ່ໄດ້ຢືນຢັນເຊັ່ນດຽວກັນກັບ Khaysy & Gang ວ່າ ອັດຕາດອກເບ້ຍມີຄວາມສໍາພັນໃນເຊິ່ງລົບກັບການຂະຫຍາຍຕົວເສດຖະກິດຂອງໄນເຈີເລຍ ກໍ່ຄືອັດຕາດອກເບ້ຍເພີ່ມຂຶ້ນມັນສົ່ງຜົນໃຫ້ເສດຖະກິດຂອງ ໄນເຈີເລຍຫຼຸດລົງຢ່າງມີຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ ແລະ Khin et al. (2014) ໄດ້ຊີ້ແຈງວ່າ ອັດຕາດອກເບ້ຍຫຼຸດລົງ ສົ່ງຜົນໃຫ້ເສດຖະກິດ ຂອງມາເລເຊຍເພີ່ມຂຶ້ນ. ການສະໜອງປະລິມານເງິນ M2 ສຶກສາພົບວ່າປະລິມານການສະໜອງເງິນບໍ່ມີຜົນຕໍ່ກັບການຂະຫຍາຍຕົວເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ ເຊິ່ງຕ່າງກັບການຄົ້ນຄວ້າຂອງ Omotor (2007) ແລະ Iheanacho (2019) ທີ່ໄດ້ຄົ້ນຄວ້າຢູ່ ປະເທດໄນເຈີເລຍ ເຊິ່ງໄດ້ຢືນຢັນວ່າ ການສະໜອງເງິນກັບການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດມີຄວາມສໍາພັນໃນທິດທາງດຽວກັນ ກໍ່ຄືການສະໜອງເງິນເພີ່ມຂຶ້ນ ແມ່ນສົ່ງຜົນຕໍ່ກັບເສດຖະກິດ ຂອງໄນເຈີເລຍ ເພີ່ມຂຶ້ນ; Aslam & Awan (2018) ໄດ້ຊີ້ແຈງວ່າ ການສະໜອງເງິນມີຜົນຕໍ່ກັບການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດ ຂອງປະເທດປາກິດສະຖານ; Hameed & Ume-Amen (2011) ແລະ Ayub & Shah (2015) ໄດ້ຊີ້ແຈງວ່າການສະ ໜອງເງິນ

ມີຜົນຕໍ່ກັບ GDP ການໃຊ້ນະໂຍບາຍເງິນຕາດ້ວຍການສະໜອງເງິນເພີ່ມຂຶ້ນ ມັນສົ່ງຜົນຕໍ່ກັບການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດເພີ່ມຂຶ້ນ. ແຕ່ຍັງສອດຄ່ອງກັບບົດຄົ້ນຄວ້າຂອງ Fang & Weiya (2011) ທີ່ໄດ້ສຶກສາຄວາມສໍາພັນລະຫວ່າງການສະໜອງເງິນ ແລະ GDP ຂອງສະຫະລັດ ເຫັນວ່າ ປະລິມານເງິນ M2 ບໍ່ມີຄວາມສໍາພັນກັບ GDP ກໍຄືການເພີ່ມຂຶ້ນ ຫຼື ຫຼຸດລົງຂອງປະລິມານເງິນ M2 ບໍ່ມີຜົນແຕ່ຢ່າງໃດຕໍ່ກັບ GDP ຂອງສະຫະລັດ; Iheanacho (2019) ໄດ້ຢືນຢັນວ່າ ຄວາມສໍາພັນຂອງການສະໜອງເງິນກັບການຂະຫຍາຍຕົວເສດຖະກິດຂອງປະເທດໄນເຈີເລຍ ສະໜອງເງິນບໍ່ມີຄວາມສໍາພັນກັບ GDP ຫຼື ການສະໜອງເງິນບໍ່ສົ່ງຜົນຕໍ່ກັບ GDP ຂອງປະເທດໄນເຈີເລຍ ແລະ Khin et al. 2014) ທີ່ໄດ້ຊີ້ແຈງວ່າ ປະລິມານເງິນເພີ່ມຂຶ້ນ ຫຼື ຫຼຸດລົງ ຈະບໍ່ມີຜົນຕໍ່ກັບການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດ.

ຄວາມສໍາພັນໄລຍະສັ້ນ ຖ້າອັດຕາດອກເບ້ຍເພີ່ມຂຶ້ນ ຈະສົ່ງຜົນຕໍ່ກັບການຂະຫຍາຍຕົວເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ ຫຼຸດລົງ, ຖ້າອັດຕາດອກເບ້ຍຫຼຸດລົງຈະສົ່ງຜົນຕໍ່ກັບການຂະຫຍາຍຕົວເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ ເພີ່ມຂຶ້ນໃນໄລຍະສັ້ນ ເຊິ່ງເຫັນວ່າ ສອດຄ່ອງກັບບົດຄົ້ນຄວ້າຂອງ Simionescu et al, (2017) ແລະ Onyeiwu, (2012) ພົບວ່າ ສະພາບເສດຖະກິດຖືກຖອຍຂອງປະເທດໂຣມານີ ແລະ ປະເທດໄນເຈີເລຍ ໂດຍທີ່ອັດຕາດອກເບ້ຍທີ່ຫຼຸດລົງຈະສົ່ງຜົນໃຫ້ເສດຖະກິດມີການຂະຫຍາຍຕົວເພີ່ມຂຶ້ນ ກົງກັນຂ້າມອັດຕາດອກເບ້ຍເພີ່ມຂຶ້ນ ຈະກະທົບໃສ່ເສດຖະກິດມີການຂະຫຍາຍຕົວຫຼຸດລົງ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບບົດຄົ້ນຄວ້າຂອງ Vinayagathan (2013) ເຊິ່ງຜົນການຄົ້ນຄວ້າພົບວ່າອັດຕາດອກເບ້ຍເປັນປັດໄຈຫຼັກໃນການຜັກດັນເສດຖະກິດຂອງປະເທດສິລັງກາ ໂດຍເຫັນໄດ້ຊັດເຈນຈາກການຫຼຸດລົງຂອງອັດຕາດອກເບ້ຍ ສາມາດເຮັດໃຫ້ເສດຖະກິດຂອງປະເທດສິລັງກາເພີ່ມຂຶ້ນ. ສໍາລັບການສະໜອງປະລິມານເງິນ M2 ກັບ GDP ຜົນການຄົ້ນຄວ້າສໍາລັບຄວາມສໍາພັນໄລຍະສັ້ນ ເຫັນວ່າ ບໍ່ມີຄວາມສໍາພັນໃນ

ໄລຍະສັ້ນ ເຊິ່ງມັນຄັດກັບບົດຄົ້ນຄວ້າຂອງ Simionescu (2018) ທີ່ໄດ້ຄົ້ນພົບວ່າການສະໜອງເງິນສົ່ງຜົນໃນໄລຍະສັ້ນຕໍ່ກັບເສດຖະກິດຂອງສາທາລະນະເຊັກ ແລະ ປະເທດໂຣມານີ. ນອກຈາກນັ້ນ ຍັງຄັດກັບບົດຄົ້ນຂອງ Wilantari (2021) ທີ່ໄດ້ຢືນຢັນຜົນການທົດສອບຄວາມສໍາພັນໄລຍະສັ້ນ ມີຄວາມສໍາພັນກັບພາກເສດຖະກິດຂອງປະເທດມາເລເຊຍ.

ຄວາມສໍາພັນໄລຍະຍາວ ນະໂຍບາຍເງິນຕາ (ອັດຕາດອກເບ້ຍເງິນກູ້ (R) ແລະ ການສະໜອງເງິນ (M2) ກັບລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນຂອງ ສປປ ລາວ ແມ່ນບໍ່ມີຄວາມສໍາພັນໄລຍະຍາວ ເຊິ່ງຕ່າງກັບບົດຄົ້ນຄວ້າຂອງ Phanthasith., et al. (2023) ທີ່ໄດ້ຊີ້ແຈງວ່າ ຂອງປະລິມານເງິນ M2 ມີຄວາມສໍາພັນໄລຍະຍາວກັບການຂະຫຍາຍຕົວເສດຖະກິດຂອງ ສປ ຈີນ; Twinoburyo & Odhiambo (2018) ໄດ້ຢືນຢັນວ່າ ຕົວປ່ຽນທີ່ຖືກກໍານົດໂດຍທະນາຄານກາງ ໂດຍສະເພາະ ອັດຕາດອກເບ້ຍ ແລະ ການສະໜອງເງິນລ້ວນແລ້ວແຕ່ສົ່ງຜົນຕໍ່ກັບການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດໃນໄລຍະຍາວ, ແຕ່ໃນນັ້ນອັດຕາດອກເບ້ຍສົ່ງຜົນໃນທາງກົງກັນຂ້າມກັບການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດ; Iheanacho (2019) ໄດ້ຢືນຢັນວ່ານະໂຍບາຍເງິນຕາມີຜົນຕໍ່ກັບການຂະຫຍາຍຕົວເສດຖະກິດຂອງບັນດາປະເທດກໍາລັງພັດທະນາ; Aslam & Awan (2018) ແລະ Khin., et al (2014) ໄດ້ຢືນຢັນວ່າ ນະໂຍບາຍການຕາ ໂດຍສະເພາະການສະໜອງປະລິມານເງິນແມ່ນມີຜົນຕໍ່ກັບການຂະຫຍາຍຕົວເສດຖະກິດ ເຊິ່ງເຫັນວ່າ ຄັດກັບບົດຄົ້ນຄວ້າຄັ້ງນີ້. ແຕ່ມີບົດຄົ້ນຄວ້າຂອງ Khaysy & Gang (2017) ທີ່ໄດ້ກ່າວວ່າການສະໜອງປະລິມານເງິນ M2 ມີຄວາມສໍາພັນກັບ GDP ໃນທິດທາງກົງກັນຂ້າມໃນໄລຍະຍາວ ເຊິ່ງຄັດກັບບົດຄົ້ນຄວ້າໃນຄັ້ງນີ້ເຊັ່ນດຽວກັນ. ນອກຈາກນັ້ນ, ບົດຄົ້ນຄວ້າຂອງ Gholamreza pour & Gang (2018) ທີ່ໄດ້ຄົ້ນຄວ້າພົບວ່າ ໃນໄລຍະຍາວອັດຕາດອກເບ້ຍກັບລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນມີຄວາມສໍາພັນໃນທາງລົບ. ແຕ່

ມີຄວາມສອດຄ່ອງກັບບົດຄົ້ນຄວ້າຂອງ Mankong (2020) ທີ່ໄດ້ຊີ້ແຈງວ່າ ນະໂຍບາຍເງິນຕາບໍ່ມີຜົນຕໍ່ເສດຖະກິດໃນໄລຍະຍາວຂອງໄທ.

ຄວາມເປັນເຫດ ແລະ ຜົນລະຫວ່າງຕົວປ່ຽນ ນະໂຍບາຍເງິນຕາກັບລວມຍອດຜະລິດຕະພັນມວນ ລວມ ພາຍໃນຂອງ ສປປ ລາວ ໃນ ກໍ ລະ ນີ ລ ວ ມ ຍ ອ ດ ຜະລິດຕະພັນມວນລວມພາຍໃນຂອງ ສປປ ລາວ ແລະ ນະໂຍບາຍເງິນຕາ ເຫັນວ່າ ອັດຕາດອກເບ້ຍແມ່ນເຮັດໃຫ້ ລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນຂອງ ສປປ ລາວ ມີການ ປ່ຽນແປງ ໝາຍຄວາມວ່າ ເມື່ອອັດຕາດອກເບ້ຍປ່ຽນແປງ ຈະສົ່ງຜົນລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນຂອງ ສປປ ລາວ ປ່ຽນແປງໄປນຳ ເຊິ່ງຕ່າງກັບບົດຄົ້ນຄວ້າຂອງ Khaysy & Gang, (2017) ທີ່ໄດ້ສຶກສາຄວາມເປັນເຫດຂອງຕົວປ່ຽນ ນະໂຍບາຍເງິນຕາ (ອັດຕາດອກເບ້ຍ, ການສະໜອງເງິນ ແລະ ອັດຕາແລກປ່ຽນ) ຕໍ່ກັບການຂະຫຍາຍຕົວ ເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ ເຊິ່ງໄດ້ຊີ້ແຈງວ່າ ມີພຽງແຕ່ການ ສະໜອງປະລິມານເງິນ ແລະ ອັດຕາແລກປ່ຽນເທົ່ານັ້ນທີ່ ເປັນເຫດຕໍ່ກັບ GDP ຂອງ ສປປ ລາວ. ແຕ່ສອດຄ່ອງກັບ ບົດຄົ້ນຄວ້າຂອງ Urbanovský, (2017) ອັດຕາດອກເບ້ຍ ແມ່ນເປັນເຫດໃຫ້ການຂະຫຍາຍຕົວເສດຖະກິດຂອງ ສາທາລະນະເຊັກ.

5. ສະຫຼຸບຜົນ

ອັດຕາດອກເບ້ຍເງິນກູ້ (LnR) ມີຜົນຕໍ່ກັບການ ຂະຫຍາຍຕົວເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ ໃນທາງກົງ ກັນ ຂ້າມ, ສຳລັບປະລິມານການສະໜອງເງິນ ບໍ່ມີຜົນຕໍ່ກັບການ ຂະຫຍາຍຕົວເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ.

ຄວາມສຳພັນໄລຍະສັ້ນ ເຫັນໄດ້ວ່າ ອັດຕາດອກເບ້ຍ ເງິນກູ້ ມີຄວາມສຳພັນໃນທິດທາງກົງກັນຂ້າມກັບການຂະ ຫຍາຍຕົວຂອງເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວໃນໄລຍະສັ້ນ ຢ່າງມີຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ. ສຳລັບການສະໜອງປະລິ ມານເງິນໃນໄລຍະສັ້ນນັ້ນ ແມ່ນບໍ່ມີຜົນຕໍ່ກັບການຂະ ຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ.

ສຳລັບຄວາມສຳພັນໄລຍະຍາວ ເຫັນໄດ້ວ່າ ການໃຊ້ ນະໂຍບາຍເງິນຕາຂອງ ສປປ ລາວ ກັບການຂະຫຍາຍຕົວ ທາງເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ ບໍ່ມີຄວາມສຳພັນໄລຍະ ຍາວ.

ຄວາມສຳພັນແບບເຫດ ແລະ ຜົນ ມີພຽງແຕ່ອັດຕາ ດອກເບ້ຍເງິນກູ້ເທົ່ານັ້ນ ທີ່ເປັນເຫດຕໍ່ກັບການຂະຫຍາຍຕົວ ເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ.

6. ຂໍ້ຂັດແຍ່ງ

ຂ້າພະເຈົ້າໃນນາມຜູ້ຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ ຂໍ ປະຕິຍານຕີນວ່າ ຂໍ້ມູນທັງໝົດທີ່ມີໃນບົດຄວາມວິຊາການ ດັ່ງກ່າວນີ້ ແມ່ນບໍ່ມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງທາງຜົນປະໂຫຍດກັບ ພາກສ່ວນໃດ ແລະ ບໍ່ໄດ້ເອື້ອປະໂຫຍດໃຫ້ກັບພາກສ່ວນ ໃດພາກສ່ວນໜຶ່ງ, ກໍລະນີມີການລະເມີດ ໃນຮູບການໃດໜຶ່ງ ຂ້າພະເຈົ້າມີຄວາມຍິນດີ ທີ່ຈະຮັບຜິດຊອບແຕ່ພຽງຜູ້ ດຽວ.

7. ເອກະສານອ້າງອີງ

ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ. (2016). *ບົດສະຫຼຸບ ເຕີລາຄາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ຄັ້ງທີ VIII (2011-2015) ແລະ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ- ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (2016-2020).*

ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ. (2021). *ບົດສະຫຼຸບ ເຕີລາຄາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດແຜນພັດທະນາ ເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ຄັ້ງທີ VIII (2016-2020) ແລະ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ- ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ 5 ປີ ຄັ້ງທີ IX (2021-2025).*

ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ. (2000). *ບົດລາຍງານ ເສດຖະກິດປະຈຳປີ ຂອງທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ປີ 2000.*

ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ. (2022). *ກົດໝາຍວ່າດ້ວຍ ການຄຸ້ມຄອງເງິນຕາຕ່າງປະເທດສະບັບປັບປຸງ ເລກ ທີ 15/ສພຊ, ລົງວັນທີ 7 ກໍລະກົດ 2022.*

- ວາລະສານ ກອມມູນິດ. (2024). 40 ປີແຫ່ງການຈັດຕັ້ງ
ປະຕິບັດ ແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ - ສັງຄົມ ຂອງ
ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
https://tapchicongsan.org.vn/web/laos/doi-ngoai-va-hoi-nhap/-/-/asset_publisher/4nzTvezYhYDC/content/5254-674239
- Aslam, M., & Awan, A. G. (2018). Impact of monetary policy on the economy growth: Evidence from Pakistan, *Global journal of management, social sciences and humanities*, 4(1), 89-109.
- Ayub, S., & Shah, F.M. (2015). Impact of monetary policy on gross domestic product (GDP), *Asian Journal of Business and Management*, 3(06), 470-478.
- Engle, R., & Granger, C. (1987). Cointegration and error correction: Representation, estimation and testing. *Econometrica*, 55, 251-276.
- Fang, L., & Weiya, H. (2011). *The relationship between the money supply and the GDP of the United States, An honors degree project submitted to the school of business in partial fulfillment of the graduation requirement for the degree of bachelor of business administration (Honors)*, Hong Kong Baptist University.
- Gholamrezapour, A., & Gang, Z. (2018). The impact of monetary policy on economic growth in America's economy using a new approach. *tvf-favar*, 7(15), 58-68.
- Granger, C. W. J. (1969). Investigating causal relations by econometric models and cross-spectral methods. *Econometrica*, 37, 424-438.
- Hameed, I., & Ume-Amen. (2011). Impact of monetary policy on gross domestic product (GDP), *Interdisciplinary journal of contemporary research business*, 3(1), 1348-1361.
- Iheanacho, E. (2019). Dynamic relationship between monetary policy and economic growth, *Global journals online* 19(2), 0975-0987.
- Johansen, S., & Juselius, K. (1990). Maximum likelihood estimation and inference on cointegration-with applications to the demand for money. *Oxford bulletin of economics and statistics*, 52, 169-210.
- Khaysy, S., & Gang, S. (2017). The impact of monetary policy on economic development: evidence from Lao PDR, *Global journal of human-social science: Economics*, 17(2), 9-16.
- Khin, A.A., Thambiah, S., Chau, W.H., Mohamadpour, B., & Balakrishnan, G. (2014). Monetary policy and gross domestic product in malaysia: An econometric investigation, *Middle-East journal of scientific research* 19(4), 602-609.
- Mankong, C. (2020). *The relationship between monetary policy and fiscal policy reflecting a failure on Thai economy system*. Research fund of Rajamangala university of technology Suvarnabhumi.
- Omotor, D.G. (2007). Monetary policy and economic growth: Theoretical and Conceptual Issues, *CBN economic and financial review*. 45(4), 39-67.
- Onyeiwu, C. (2012). Monetary policy and economic growth of Nigeria, *Journal of economics and sustainable development*, 3(7), 2012.
- Phanthasith, S. (2023). The impacts of monetary and fiscal policies on gross domestic product of china after the asian financial crisis in 1997, *Souphanouvong University Journal Multidisciplinary Research and Development*, 9(2), 246-254.
- Simionescu, M., Balcerzak, A.P., Bilan, Y., & Kotaskova, A. (2018). The impact of money on output in Czech Republic and Romania. *Journal of Business Economics and Management*, 19(1), 20-41.
- Simionescu, M., Popescu, J., & Firescu, V. (2017). The relationship between gross domestic product and monetary variables

- in Romania. *A Bayesian approach. Economic research-Ekonomska Istraživanja*, 30(1), 464–476.
- Sungkitboon, P. (2018). *Factors affecting direct foreign investment in Thailand* [Master thesis], Department of Business Economics Graduate School University of the Thai Chamber.
- Twinoburyo, E.N., & Odhiambo, N.M. (2018). Monetary policy and economic growth, *Journal of central banking theory and practice*, 2, 123-137.
- Urbanovský, T. (2017). Granger causality between interest rate, price level, *money supply and real GDP in the Czech republic*, 65(1), 745–757.
- Vinayagathan, T. (2013). Monetary policy and the real economy: A structural VAR approach for Sri Lanka. *National graduate institute for policy studies*, 13(13), 01-19.
- Wilantari, R.N. (2021). The relationship between monetary policy and fiscal policy on the business cycle in Malaysia, *Tamansiswa accounting journal international*, 1(1), 43-48.